

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
Львів РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Реданції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Код: П. К. О. Львів 001 000
Вашу Чеську Листову
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно 15.00
піврічно 30.00
річно 60.00
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ч.с.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 НОР. ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Нема мови про якунебудь чеську диктатуру у Карпатській Україні.

Переговори карпатоукраїнського уряду з Прагою.

(Телефоном від нашого кореспондента.)

Прага, 8-го березня.

(пр) Справа реконструкції уряду Карпатської України далі у центрі уваги чеських політичних кола.

Сьогодні виявляється, що попередній розділ ресортів не остаточний. Міністр Ключурак у порозумінні з прем'єром Волошином зажадав категорично віддати в українські руки ресорт міністерства внутрішніх справ, негайно затвердити бюджет, доповнити особовий склад уряду, якнайскоріше скликати сейм та взагалі вияснити цілу низку спірних і неполаданих досі справ.

Переговори ведуть спільно: міністр Ключурак і повновладник уряду для делімітаційних справ з Маляршиною д-р Юрій Бряшайко. В часі переговорів, що триватимуть ще кілька днів, устигали дотепер, що уряд Карпатської України

буде доповнений одним українцем міністром без теки і двома віцеміністрами українцями. На становище міністра без теки для справ позакраєвних зв'язків і делімітації буде десигнований завтра д-р Юрій Бряшайко, двома віцеминистрами стануть: судовий радник Юліан Перевузіник і лікар д-р Микола Долинай. Всі вони дали вже на пропозиції нових становищ свою згоду. Справа передачі міністрові Ключуракові також міністерства внутрішніх справ є ще темою переговорів, але є поважне задоволення, що її поладнають позитивно. Поладана також справа бюджету, який центральний уряд признав у проєктованій висоті, тобто 330 мільонів.

Нині Ваш кореспондент мав розмову з міністром Ключураком і д-ром Бряшайком на тему переговорів з центральним урядом. Оба міністри заявили, що

ПРАВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, ЯК РІВНОПРАВНОЇ ФЕДЕРАТИВНОЇ ОДИНИЦІ БУДУТЬ УПОВНІ ЗБЕРЕЖЕНІ.

як також національний український політичний характер краю. Взагалі нема мови про якунебудь чеську диктатуру в Карпатській Україні, якої політично-громадське життя піде дотеперішнім руслом. Всі вістки про уневажнення виборів і розписання нових — безосновні. Сейм буде скликаний на 14-го або найпізніше на 21-го цього місяця. Справу що вирішати завтра, Січі не розв'яжуть. Всікі поголовки про збройні конфлікти між Січачи та військом під командуванням ген. Прхалі також неправдані. Це мав нагоду ствердити Ваш кореспондент розмовляючи телефонічно з Хустом.

Що торкається господарської співпраці з Чехією — оба міністри заявили, — що вона буде прийнята тільки на тих секторах, де принесе об'єктивну дійсну користь, при чому остаточне право рішення в кожному випадку залишено карпатоукраїнському уряду.

У справі приміщення української еміграції в Карпатській Україні заявили оба міністри, що ніяких спеціальних заходів проти цієї еміграції не буде за винятком окремих, індивідуальних випадків, коли треба було би паралізувати екстремістичні випадки, що могли би знову загрожувати інтервенцією сусідніх держав. У Карпатській Україні хочемо тільки праці для Карпатської України і тільки для неї, того єдиного малого, але безцінного, скарбу самостійності одної вітки українського народу. Змарнувати його було би для нас необчисленною шкодою — сказав міністр Ключурак. Що торкається засилля чеського урядництва — заявив міністр Ключурак — то тенденція дуже сильної редукції буде переведена.

В Хусті повний спокій. Праця обох делегатів карпатоукраїнського уряду в Празі проходить в повній гармонії з головою уряду прем'єром д-ром Волошином.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Прага - Хуст - Братислава

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЧЕСЬКІ ЦЕНТРАЛІСТИЧНІ НАМАГАННЯ.

ВІДЕНЬ. УПС. Вся сьогоднішня преса знову присвячує багато місця конфліктові між Прагою і Хустом. Міністр Ревая вислав до Хусту телеграму, в якій просить повноважень для ведення господарських переговорів з Німеччиною і просить односторонньо зберегти рівновагу духа.

„Ноес Вінер Тагеблят“ описує нову ситуацію і стверджує, що це неможливе, щоб чехи настільки втримували свій вплив у Карпатській Україні, щоб міністром внутрішніх справ був чех.

„Фелькішер Беобахтер“ пише на підставі заяв ген. Прхалі, що відкликання міністра Ревая прийшло після ноти уряду одної держави, яка цього домагалася. У великій статті під наголовком „Прага-Хуст-Братислава“ пише цей часопис, що празький уряд, правда, запевняє, що уряд не протриває змаганням українців до рівноправності. Але підчас коли українці і словаки хочуть, щоб держава була справді федеративною, то в Празі перемагають централістичні тенденції. Це особливо виявилось в тому, що Прага вислала проти волі Хусту ген. Прхалю на міністра Карпатської України. Тоді тільки з трудом можна було перемогти протест українців. Тепер приміні уряду ген. Прхалі віддано найважливіші ресорти. Празький уряд мотивує своє втручання тим, що по віденській арбітражі повинна на себе зобов'язання зберігати в краю над і порядок. Дивне, що Прага в цьому випадку покладується на арбітраж, який мав у дійсності забезпечити самостійність українського народу.

Фінансові справи теж не в порядку. Хустський уряд стоїть на становищі, що він має право диспонувати податками, зібраними в Карпатській Україні і покривати ними свої фінансові потреби. Зобов'язання супроти Праги можуть бути предметом окремої угоди. Празький уряд не погоджується з таким становищем і висить, щоб зібрані податки передавали до Праги, з урядові Карпатської України радить зберігати своє майно.

Далі часопис пише, що Прага намагається викласти враження, що дотеперішнього українського уряду не порушено. Доказ, що повний уряд Карпатської України належить до П. К. О. Але Прага промовчує факт, що ген.

Прхалі дістав найважливіші ресорти. Треба ще додати факт провокації у скликанні карпатоукраїнського сейму. Централістична система Праги намагається перешкодити розвиткові молодих народів республіки і переміні держави у справжню федерацію. Подібні проблеми є й між Прагою і Братиславою. Коли Прага виправдується віденським арбітражем, то треба сказати, що метою арбітражу було національне визволення і на його підставі уряд зобов'язаний уможливити співпрацю народів, а не творити центральну надалу.

Часопис „Вінер Носте Нахріхтен“ приносить вістки про арештування в Карпатській Україні. Ген. Прхалі заявив, що продовжувати український курс уряду і не буде перешкоджувати розвиткові українства, але його виступ проти Січі і арештування свідомих українців тому суперечать.

„Нова Свобода“ з каганцем ген. Прхалі.

Чеське Пресове Бюро подає, що „Нова Свобода“, офіційний орган Українського Національного Об'єднання, у найновішому числі обговорює справу іменування ген. Прхалі міністром внутрішніх справ Карпатської України. „Нова Свобода“ пише, що це іменування не означає зміни політики центральної влади у відношенні до Карпатської України. Так само політика уряду Карпатської України не буде змінена. Іменування ген. Прхалі, буде запорукою, що в Карпатській Україні запанує мир і порядок. Невідповідальні кола намагаються поширювати неправдиві вістки в дійсній справі та в той спосіб викликають паніку, але все це не має ніяких основ, бо політична лінія уряду Карпатської України не буде змінена.

Так пише „Нова Свобода“. Маємо рідку цитату експрофанувати цю статтю з телефонною реланцією нашого кореспондента з Праги, яку містимо на іншому місці цього числа. Довідаємося з цієї реланції, що міністр Ключурак у порозумінні з прем'єром Волошином категорично домагається, щоб ресорт міністерства внутрішніх справ Карпатської Укра-

їни був в українських руках. А „Нова Свобода“ пише, що іменування ген. Прхалі міністром внутрішніх справ Карпатської України, „буде запорукою, що в Карпатській Україні запанує мир і порядок“. Виходить із цього, що „Нова Свобода“ не відзеркалює дійсних настроїв краю, не відзеркалює тієї боротьби, яку веде український народ Закарпаття за свою повноправність. Ця стаття „Нова Свобода“ — це доказ, що воно значить, коли ресорт міністерства внутрішніх справ, якому підлягає цензура, знайшовся в руках не українця, але чеського генерала, що не має нічого спільного зі змаганнями українського народу й українською національною політикою.

Тим чужинецького міністра внутрішніх справ в уряді Карпатської України апала на карпатоукраїнську пресу, заспокоюючи її, як хмара сонце. Але треба вірити, що хмара швидко зникне з обрії і блисне сонце золоте і ясне.

Каганець ген. Прхалі на українській пресі не допоможе ані йому ані тим, кого він у Карпатській Україні репрезентує.

Велика гра Франції.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 6. березня 1939.

Столиця Франції пережила в дні 2. березня дві великі хвилини, під впливом двох вісток, що зворушили всіх парижан.

Білий дим, що добувся із даху конклаву по третьому голосуванні, проголосив Святим Отцем улюбленця всієї католицької Франції, кардинала Пачеллі, нині Папа XII-го, того самого, що два роки тому молився, як папський легат при печері Св. Бернадети із Люрду, того самого, що два роки тому лежав простягнений молячись перед гробом св. Тереси із міста Лізе біля Парижа, а потім благословив міліонну юрбу французьких католиків, що викликувала імя попереднього папи голосним: „Нехай живе“. Кардинала Пачеллі вів тоді французький уряд як монарха (цікаво підкреслити, що був це уряд Людовика Фронтю). Від нього репрезентувало зброю від Мантиї над італійським кордоном аж до Парижа, у хвилині, як переїздив кардинальський поїзд, двох міністрів виїхало було назустріч кардинала на сам кордон Франції, а у Парижі кардинал Пачеллі був гостем президента Франції.

Тут усі говорили, що кардинал Пачеллі є кандидатом на папу французьких кардиналів. Тому з такою великою радістю розкопювала паризька юрба щораз нові видання вечірніх щоденників із повідомленнями про вислід конклаву. Вчора італійське радіо виступило було дуже гостро проти французьких кардиналів, а головне проти французького кардинала Вердіє за акцію перед вибором нового папи.

Ще кілька днів тому італійська преса відважилась була написати, що кардинал Пачеллі не сміє стати папою. В останній хвилині італійські щоденники змінили були свою поведінку, однак нема найменшого сумніву, що це тимчасове пізнання стягнене „вето“ було рішальне для збору кардиналів. В нинішній добі, у т. зв. добі сильних, колерія кардиналів поставила на чолі Велленської Церкви одну з найбільших сучасних індивідуальностей Католицької Церкви.

Дозволимо собі тут пригадати, що в Римі є пересуд, що першим голосуванням підчас конклаву керує чорт, другим: люди, а третім св. Дух. Кардинал Пачеллі є вибраний папою при третьому голосуванні. Сьогодні ввечір у Парижі крім газет робили теж світлі торго-

вельні обороти цукорні та крамниці із вином, бо є тут звичай, що в день вибору нового папи діти їдять солодощі, а всі п'ють на здоров'я нового папи добре, перлисте і тут таке дешеве шампанське вино.

Сьогодні вранці рада французьких міністрів призначила першим амбасадором Франції при уряді ген. Франка маршала Петена; ця номінація викликала арозумілу сенсацію в політичному світі. Від кількох днів говорили у Парижі, що маршала Петена будуть просити від уряду прийняти місію налагодити добросусідські взаємини Іспанії з Францією.

83-літній маршал Франції Петен почуває себе ще й нині зовсім молодою людиною. Знаменитий полководець у бельгійській кампанії, в боротьбі під Артуа взимі 1914—1915, у боротьбі в Шампанії у вересні 1915 р., він вставив головно як герой оборони Вердену, в рр. 1925—1926 він розбив у Мароко повстання Абд ель Кріма. Як професор військової школи у Парижі він мав пильного учня, що звався Франко — тепер вождя національної Іспанії.

Професор зустріється тепер з учнем.

Зі зрозумілою увагою стежить за цим іменуванням Італія, яка свідомо, що призначення маршала Петена амбасадором Франції у Бургосі є тісно злучене з прихильністю італійських відділів в Іспанії, яких мають відкликати вже незабаром з Іберійського півострову згідно зі заявою Мусоліні та зобов'язанням ген. Франка. Вся французька національна преса витяє зі захопленням цей новий зручний крок прем'єра Даладіє, зате соціалістично-комуністичні газети кидають нові громи на французького прем'єра Даладіє та на французького міністра закордонних справ Бонне за цю їхню чергову „зраду Франції“.

Берлін, який висловлюється завжди у своїй пресі з великою пошаною до маршала Петена, твердить, що „французький уряд хоче цією номінацією наздігнати в Іспанії прогалиний час“. Лондон gratує Париж за „зроблений вибір“.

А кожний француз тепер відчуває, що його міністерство закордонних справ веде на Іберійському півострові без сумніву трудно, але великого стилю дипломатичну гру.

Юрій Студинський.

3 польської преси.

„Польсько-румунські розмови не торкалися спільного польсько-мадярського кордону.“

Варшавський „АБЦ“ з 8. березня приносить під повишим наголовком таку редакційну статтю:

„У зв'язку з останньою візитою мін. Гафенку в Польщі деякі закордонні агенції повідомили, що темою розмов була також справа спільного польсько-мадярського кордону. З добре поінформованих кол повідомляють нас, що ті вістки не відповідають правді.“

Як відомо, відносини Румунії до Мадярщини повні резерви, бо Румунія лякається мадярських претензій до Семигороду. Саме тому Румунія неприхильним оком глядить на поширювання мадярської держави.

З другої сторони для Мадярщини справа Семигороду є багато важнішою проблемою, ніж справа Карпатської України. Мадяри лякаються висувати за гострі вимоги щодо Карпатської України, бо в цей спосіб можуть побутись етнографічного аргументу, який може їм послужити аргументом у дискусії над деякими округами Семигороду.

Проба створити польсько-румунсько-мадярське порозуміння у справі Карпатської України не вдалася вже перед кількома місяцями. В нинішніх часах вона не має найменших виглядів на успішне здійснення.

Багато правдоподібніше, що предметом польсько-румунських розмов була проблема відносин обох держав до Чехо-Словаччини. Як відомо, румунсько-чеські відносини дуже сердечні. Безсумнівно, що в інтересі Румунії були б якнайсердечніші польсько-чеські відносини.

Є чутки, що ця справа була темою варшавських розмов. Потвердженням цього ста-

ну річей є, здається, усунення міністра Ревая центральним праським урядом. Ревай був, як відомо, яскравим представником українських змагань у Карпатській Україні (в оригіналі: Руси Підкарпатській). Усунення його свідчить, що Чехо-Словаччина схильна в тому обсязі рахуватися з вимогами Польщі.

Літаки червоної Іспанії збомбардували

голяндський корабель.

АМСТЕРДАМ, ПАТ. Капітан голландського корабля „Аврора“ повідомив через радіо, що недалеко Гібральтару збомбардувало його 6 есп. червоних літаків. Корабель ушкоджений, але ще доїде до Генуї. Жерта у людей нема.

300 УТКАЧІВ З КАРТАХЕНІ.

АЛЬЖИР, АТЕ. До альжирської пристані Мерес Ель Кебір причалило 7 еспанських лароплавів з 300 уткачами з Картахени. Між ними є чимало старшин і воєнків. Місцева влада не дозволила їм причалити, чекаючи на постанову губернатора.

НЕГРІН УТІК ПЕРЕД НАГЛИМ СУДОМ.

Як говорять у париських колах, рада народної оборони видала наказ летунським

Пересторога.

Отримавши до ласкового відома, що консури піпні фірми, порожняко жидівські, складають оферти на порівня різнити товари українським кооперативам і установам, як теж приватному купецтву, бущімо і та фірма вже вікіздована торос підібраним нам коопері і продажі наших аеті

Заявляємо, що все це невідне в правдою, бо наша фірма предко уноць тао уже від десяти літ і надіємо працювати як доє серед нашого Громадництва, тут просямо ласкаво і дальше прислати нам свої прохання.

БРАТИ ДМИТЕРИ
конц. підприємство самоходо-перевозки
Львів, Ринок ч. 43. Тел. 272-43.

Дещо з Волині.

ВОЛИНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ БАНК.

Дня 26. II. відбулися загальні збори кооперативного „Волинського Торгового Банку“ в Луцьку, б. кредит. кооператив „Стир“. Зібраний банк поставив собі завданням обслуговувати наше молоде купецтво. Наскільки він потрібний і життєвий, свідчить про це швидкий зріст його членів, власних капіталів та оборотів, хоч — треба це зазначити — повстання вітестиків і назагал його операції ще не такі великі, які повинні б бути.

Про життєвість „Вол. Торг. Банку“ свідчить і присутність на зборах значної кількості членів, представників господарських установ і преси. Порядок дня вичерпувався звітами, затвердженням білансу, призначенням органів прав абсолюторії, ухваленням бюджету й інших постановами. З цих останніх треба відмітити збільшення вдвоє (до 2.000 зол.) розміру позичок купців на торговельні операції.

„Вол. Торг. Банк“, почавши з малого, йшов на добру дорогу. Залишається побажати йому дальших успіхів.

СТРАШНА СТАТИСТИКА ТА ЇЇ НАСЛІДКИ.

„Союз кулок рілньничих“ у Луцьку вже в кількох роках видає тут господарський часопис українською мовою п. н. „Рілньник“, з редакцією його на чолі з українцем-агрономом п. Моревським рік-річно видає український господарський календар під тою-ж назвою „Рілньник“.

У календарі „Рілньник“ на цей 1939 р. редакція умістила статистичні дані про населення Польщі й між іншим подала, що в Польщі живе 7 мільйонів українців (за календарем „Рілньник“ й інш.). Прошли 3 місяці, календар вийшов по „кулках“ і серед поодиноких селян враз ендецьке око доглянуло страшну різницю між числами українців. Брєснєвський „Польска Збройна“ у Варшаві, відозвався „Рієр Волинський“ в Луцьку, і загуло, захитався.

Наслідки: припинення редактора аг. Моревського, стягання „Рілньника“ з продажу, якісь неприємності для його цензорів.

ЗРІСТ РЕЛІГІЙНОСТІ.

Події останніх двох років у житті Польської Церкви на Волині мають ті наслідки, що церкви в неділі і свята переповнені, як колиш. Луцький собор, дуже поважних розмірів, може тепер умістити і третини тих, що приходять до нього. В середині люди залюбки виходять, і це дає можливість відмітати хвилям людей до церкви.

Про такий самий зріст релігійності повідомляють із сіл. У православних церквах це раз частіше бачимо „ревіндиківаних“. С. С.

майданам, щоб не впускали ніяких літаків про те, щоб зловити негрів і послати його перед наглий суд. Все таки негрів Дель Ваїо втекли; перевезли їх літаків, щойно у Франції дізналися про переконання В Альбасете в останній хвилині пропущено літак, яким намагалося втекти кілька значних червоних діячів.

ЛІА ПАСІОНАРІЯ ВИХАЛА ДО СССР.

РИМ, ПАТ. Як подають з Марсео, літак причалить там відома еспанська комуністична льорес Іварурі (Ліа Пасіонарія). Вона не вийде в Марсею, лиш негайно відлітає до СССР. Крім неї та кількох її приятелів еспанських утікачів не дістав дозволу на в'їзд до СССР.

Чи Китай дістане позичку з Великої Британії?

Лондонський часопис „Фінансові Новини“ повідомляє, що поголоси про 3- чи 5-мільйонну британську позичку для Китаю не є нічим

обоснованим. Зате Китай дістане кредит міжбанкового експортного кредиту.

У справі недоручування українських друків на Волині та Холмщині.

Інтерпеляція пос. д-ра Степана Барана до міністра пошт і телеграфів.
(Продовження.)

Факти крадіжки чи знищення українських часописів або книжок у поштових амбулясах або в поштових агенціях на місцях — це не тільки порушення договірних поштових та службових приписів, але вони стоять також у колізії з карним докексом, і з уваги, на те мають право й обов'язок вмішатись тут прокуратура та слідчі органи державної поліції. Вишукання і прикладне покарання винуватців є в інтересі самої пошти та її доброї слави, бо лиш під такою умовиною цілковито зникне теперішня процедура з масовим недоручуванням часописів та інших українських друків. Мета цієї процедури з плановим, систематичним і також масовим недоручуванням часописів та інших українських друків, що виходять у Львові і там цензуровані, очевидна. На терені Дирекції П. і Т. у Любліні, а передовсім на Волині, консумція львівських українських часописів значна, бо на цьому терені нема окремих українських часописів та книжок, за винятком тільки одного тижневика „Волинське Слово“ в Луцьку. Факт масової консумції львівських українських часописів на Волині нотує навіть столична польська преса. І так нпр. „Гонец Варшавський“ в ч. 48. з 1939 р. подає, що на просторі 9 сіл лановецької волости, крем'янецького повіту, число примірників львівських українських часописів, що їх приносить пошта, таке: „Наш Прапор“ — 8 прим.; „Нове Село“ — 149 пр.; „Свобода“ — 8 пр.; „Громадський Голос“ — 12 пр.; „Батьківщина“ — 156 пр.; „Народня справа“ — 40 пр.; „Волинська Неділя“ — 32 пр.; „Жіноча Доля“ — 8 пр.; „Сільський Господар“ — 40 пр.; „Каменярі“ — 20 пр.; „Комар“ — 3 пр. — Разом 476 примірників тижнево. Подані числа дотичать імовірно осени 1938 р., бо нпр. „Свобода“ не виходить від грудня 1938 р. і могли ті числа подати кореспондентів „Гонимі“ тільки поштові функціонари всупереч обов'язковим поштовим приписам, що забороняють давати якінебудь інформації постороннім особам про величину кольпортажі поодиноких часописів.

У Львові виходять три щоденники в українській мові: „Діло“, „Новий Час“ і „Українські Вісти“; тричі в тижні — „Наш Прапор“, двічі „Нова Зоря“; далі політичні і політично-суспільні тижневики: „Національна Політика“, „Народня справа“, „Батьківщина“; „Нове Село“, „Громадський Голос“, „Неділя“; „Правда“, „Голос“ та інші; гумористичний тижневик „Комар“ та кількадесят спеціальних і фахових часописів з різних ділянок і також календарі та популярні книжкові видавництва, що мають передплатників на області Дирекції О. К. П. і Т. у Любліні, зокрема на Волині та Холмщині. Адміністрації тих часописів і видавництв нарікають тепер односторонно на недоручування місцевими поштовими станіями їхнім передплатникам українських періодиків, за які вони платять та які легально виходять у Львові. Як уже вище сказано, зголошені рекламій не мають практичного значіння, бо передплатники і так зправила не дістають рекламних чисел, а на часті запити в місцевих поштових станіях є майже все одна й та сама відповідь, що рекламовані примірники не надійшли, хоча відповідні адміністрації вдруте їх видають.

Класичним прикладом вище описаних відносин є в першу чергу Окружний Пощово-Телекомунаційний Уряд Крем'янець І. на Волині. І так нпр. б. посол до сойму Борис Козубський у Крем'янці від половини грудня 1938 р. не дістає довгу низку тижнів львівського українського щоденника „Діло“, хоч адміністрація цього щоденника вислала йому цей щоденник правлінням вислала йому вдруте бажані примірники, та вони все таки не доходили до рук адресата. Він звертався кілька разів писемно до Окружного Пощового Уряду у Крем'янці І. у справі систематичного недоручування йому українських часописів, які він передплатує, на що вистав відповідь, що „часописи до тутешнього уряду не надійшли“. Одну таку відповідь надіслав тепер з оригіналу: „Окружний Телекомунаційний Уряд Крем'янець І. ч. Н. О. 36, 1938 р. до Пана Бориса Козубського 33, м. 3. у Крем'янці. У зв'язку з рекламацією з дати 21. XII, яку Ви виставили, просимо Вас надіслати примірники „Діло“, „Свобода“, „Голос“, „Учительське Слово“.

Школа“ і „Світ Дитини“ — подаємо до відома, що рекламовані вище часописи не надійшли до тутешнього уряду. Начальник Уряду м-р Юліан Голошко, вл. р.“.

Між багатьма іншими не діставав також „Діла“ та інших львівських українських часописів п. Борис Весоловський у Крем'янці, якому дотичні адміністрації їх все правильно вислали. На внесену до Окр. П. У. І. у Крем'янці рекламацию дістав таку відповідь: „Окружний Пощово-Телекомунаційний Уряд Крем'янець І. ч. Н. О. 36, 1938 р. до Пана Бориса Весоловського, Високий Заулук ч. 3. у Крем'янці. У зв'язку з рекламацією з 17. XII. п. р. ввічливо повідомляємо, що рекламовані часописи не надійшли до тутешнього Уряду“. Начальник Уряду м-р Юліан Голошко, вл. р.“. Той самий передплатник „Діла“, проф. Борис Весоловський, ще й передше рекламував, що не дістає ні „Діла“ ні інших українських часописів, нпр. дня 28 жовтня, на що дістав таку відповідь: „Окружний Пощово-Телекомунаційний Уряд, Крем'янець І. ч. Н. О. 36, 1938 р. До Пана Професора Б. Весоловського, Високий Заулук ч. 3. у Крем'янці. У зв'язку з карткою з дати 28. X. п. р. подаємо до відома, що оскільки Вами рекламований часопис Вам не доручено, то треба здогадуватися, що вони не надійшли до тутешнього Уряду, отже Ви повинні звернутися з рекламацією безпосередньо до редакції. В заступстві начальника Уряду: Т. Осуловський, вл. р.“.

Не доручують „Діла“ та інших львівських українських часописів Волинській Православній Духовній Консисторії у Крем'янці, хоч адміністрації тих часописів висилають їм їх правильно, але рекламаций в уряді не мають успіху. (На доказ інтерпелянт наводить писемно Пощового Уряду). Не доставляють теж „Діла“ й інших українських львівських часописів Українському Добродійному Товариству у Крем'янці. (Тут інтерпелянт знову цитує писемно Пощового Уряду). Не доручувано також систематично „Діла“ Державній Православній Духовній Семінарії у Крем'янці, яка навіть зрештою даліше пренумерувати часопис, бо не діставала його довгий час.

(Далі буде.)

БРОДІЙ ПОКИДАЄ ПОЛІТИКУ...

БУДАПЕШТ, ПАТ. Бродій заявив у інтерв'ю представникові „Пестер Льюду“, що він покищо покидає політичне життя, бо хоче відпочити у повнім спокою. Він опрацьовує книжку про історію Закарпаття, яку видасть небавом.

На питання політичного характеру Бродій не відповів, мовляв: він залишився громадянином Чехо-Словаччини.

БРИТИЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ТОКІО.

ЛОНДОН, АТЕ. Бритійський уряд другий раз запротестував проти того, що японці окупили кільчастим дротом брит. концесію у Тієнціні. Рівночасно виконав подібний демарш французький амбасадор.

КРОВАВА СУТИЧКА АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ З КОМУНІСТАМИ.

У Льюс Анджельос мала виголосити відчит католіцька сестра милосердя, яка 2 роки була в еспанській нац. армії. Комуністи старалися не допустити до відчиту, поліція виступила проти них, уживаючи слізних газів.

РУМУНСЬКИЙ КАСАЦІЙНИЙ ТРИБУНАЛ ВІДКИНУВ ЖИДІВСЬКУ СКАРГУ.

ЧЕРНІВЦІ, ПАТ. Деякі жидівські адвокати виступили проти закону про ревізію громадянства жидів, мовляв: вона незгідна з конституцією. Найвищий касаційний трибунал відкинув цю скаргу.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50* — у великій виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Прага святкує врочисто 125. роковини народин Шевченка.

Прага збирається величаво відсвяткувати 125-ліття народин Тараса Шевченка. Для проведення свята утворився окремий святковий комітет під головуванням відомого давнього приятеля українців перекладача деяких творів українських письменників на чеську мову, Франтішка Главачка; заступники голови: д-р В. Шавдор, архітект І. Вепр, д-р Ф. Вагала; господарі: д-р Й. Гаєвський та інж. П. Грабина. Комітет уклав програму цілого свята. Передусім із приводу 125-ліття народин поета одну вулицю у Празі назвуть Шевченківською, крім цього на домі Грега, де друкувалося празьке видання „Кобзаря“, прибудуть пам'ятну таблицю. А саме свято влаштують такі установи: Чеська Академія Наук і Мистецтв, Словянський Інститут, Український Університет у Празі та Святковий Українсько-Чеський Комітет. Протекторат святкування перебрали: міністр шкільництва й народньої освіти ЧСР д-р Ян Капач та прем'єр Карпатської України о. д-р Августин Волошин, за почесного голову упрощено проф. д-ра Й. Шусту, президента Чеської Академії Наук, до Почесної Президії увійшли: композитор д-р Й. Б. Ферстер (почесний голова „Чесько-Українських Взаємин“), ректор Карлового Університету проф. д-р В. Функ, голова Корол. Чеського Наукового Товариства проф. д-р Й. Янко, голова адм. коміс. міста Праги д-р О. Клапка, ректор Українського Університету проф. Ол. Мицюк, голова Словянського Інституту проф. д-р М. Мурко та міністер Юлій Ревай. Крім цього вибрано ще для свята Почесний Виділ, у склад якого увійшли: проф. Д. Антонович, писем. С. Черкасенко, писем. А. Черні, голова кураторії Національного Чеського Музею дир. Е. Главаті, проф. д-р І. Горак, акад. д-р Ів. Горбачевський, проф. д-р М. Гісек, писем. Ружена Єсенська, Зденек Р. Кінскі, проф. д-р Ол. Колесса, др. Ян Лобкович, поет др. Ян Махар, виділ. нач. мін. освіти Авт. Матула, писем. ген. Р. Меделя, ректор бернен. унів. проф. д-р А. Новак, хол. міністер інж. Я. Нечас, писем. О. Олесь.

генер. М. Омелянович-Павленко, голова „Чесько-Українських Взаємин“ доц. д-р Д. Панірек, проф. д-р Ф. Пастріек, проф. д-р Й. Пата, проф. С. Русова, проф. д-р Т. Сатурнік, проф. берн. унів. д-р Ф. Вольман.

Святкування розкладено на два дні. В суботу ввечір 11. березня в 7.30 відбудеться у Сметановій залі Репрезентаційного Дому у Празі врочистий вечір, де виголосять святочні промови проф. д-р Гісек (вступне слово — у заступстві президента Чеської Академії Наук), проф. д-р І. Горак („Шевченко і словянство“) та проф. д-р Ол. Колесса („Прометей та прометейзм у Шевченковій ідеології“), а далі піде концертна частина, в якій беруть участь український хор під орудою доц. П. Росиневич-Шуrowsької, член чеського національного театру Р. Деаль та інж. Г. Статнікова (деклямації) і оперові співаки і співачки: Вера Мора та д-р Е. Гакен, проф. Я. Войтек (органи), і далі солісти: Н. Дяченко, Г. Дяченко, О. Самойлович, Дубаненкова, М. Гокешова та піяністка Е. Галієва.

Дня 12. березня буде в залах Національного Музею відкриття Шевченківської вистави. Вистава дуже багата, зайняла кілька великих кімнат Музею. Виявилось, що празькі наукові збори мають дуже багато матеріалів своїх власних для вистави. У склад виставового комітету увійшло між ін. кількох українців, як ось: Павло Богачинський, Евген Вировий, д-р Володимир Січинський, Аркадій Животко й ін. Вистава заповідається дуже гарно й уже тепер викликає зацікавлення і буде відкрита кілька тижнів.

Ділячися звістками про Шевченківські святкування у Празі, міркуємо що добре було б, коли б українське громадянство, українські товариства й установи заслали Комітет привітними писемками та телеграмами. Привітання слати на адресу:

Frantisek Hlavacek, Praha — Dejvice, c. 1635.

Становище прем'єра о. д-ра Волошина

ДО ДИМІСІЇ МІНІСТРА Ю. РЕВАЯ.

На цю тему появилася у пресі ріжні вістки. Деякі польські часописи подають, що прем. о. д-р Волошин заперестував проти димісії мін. Рева, тоді през. Гаха поставив домагання, щоб і прем'єр о. д-р Волошин подався до димісії, але цей останній не погодився.

З інших джерел наспіла вістка, що прем. о. д-р Волошин погодився на новий склад уряду, але під умовиною, що карпатоукраїнський сойм збереться в пору, міністром скарбу буде українець, державний бюджет затвердить.

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВИСЛОВЛЮЄ ДОВІРЯ Б. МІНІСТРОВІ РЕВАЄВІ.

ХУСТ. КУП. Генеральний секретар УНО скликав засідання президії партії у справі зміни в уряді. Президія висловила повне довіря б. міністрові Реваєві. Протестаційні збори УНО вислали протестаційні телеграми до Берана, Хвальковського та Тіса.

НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ОБУРЕНЕ УСУНЕННЯМ МІНІСТРА РЕВАЯ.

ХУСТ. КУП. Зміна в карпатоукраїнському уряді зробила велике враження. Прем'єр о. д-р Волошин прийняв делегацію з Ільниці, яка запевнила уряд, що населення того села все підтримає уряд та висловила здивування, чому зди́місіювано мін. Ю. Рева.

НАСЕЛЕННЯ СТОЛИЦІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП. подає коротку історію Хусту та ілюструє цифрами зріст його населення. Тепер Хуст має коло 30.000 населення, себто приблизно стільки, що Ужгород перед віденським арбітражем.

ФІЛЬМИ З ЖИТТЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП. До Карпатської України приїхали американські фільмові промисловці, які взялися накручувати дві фільми з життя Карпатської України: „За гріхи батьків“ та „За землю і волю“.

Спільна акція Карпатської України та Словаччини проти чеського централізму.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЗМІНУ В КАРПАТОУКРАЇНСЬКІЙ УРАДІ.

Часопис „Гренцботе“ пояснює димісію мін. Рева його спротивом проти централістичних змагань Праги та наслідками спільної акції Хусту і Братислави, що намагалися створити протичеський блок.

Орган судетських німців „Ді Цайт“ осуджує усунення мін. Рева як новий прояв чеської самоволі та називає його державним замахом. „Ді Цайт“ приготував опінію до можливих ускладнень у Карпатській Україні.

„Фелькішер Беобахтер“ твердить, що після Карпатської України Прага хоче наложити руку і на Словаччину.

Також і інші німецькі часописи стверджують, що прем. о. д-р Волошин не хоче підпорядкуватися Празі. Реферуючи ці голоси преси, деякі польські часописи висловлюють здогад, що сепаратистичний рух у Карпатській Україні чи Словаччині стрінувся би зі симпатіями в Берліні.

Польський уряд про взаємини з Данц'гом.

ПАТ повідомляє:

У відповідь на письмо сенату вільного міста Данцігу з 27. м. м. генеральний комісар надіслав відповідь польського уряду. Становище польського уряду — каже відповідь — у справі польсько-данцігських взаємин означене в заявах уряду, який не потребує — річ ясна — послугувати до його означення резолюціями студентів. Польський уряд склав свої заяви у відповідній хвилині та формі і вони добре відомі сенатові. Польський уряд переконаний, що сенат вільного

міста Данцігу поробить відповідні заходи у справі приваєрення добрих взаємин.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПЕРЕРВАНО.

На необмежений час перервано польсько-німецькі переговори у справі положення польської меншини в Німеччині та німецької — у Польщі. Підчас переговорів виявилися настільки великі ріжниці у становищі обох делегацій, що годі було їх узгодити.

Виступ українського віртуоза в Чернівцях.

Перший виступ молодого талановитого скрипака Ярослава Омельського зі самостійним концертом 29. січня ц. р. стягнув добіру українську й неукраїнську публіку, яка виповнила велику залу „Народного Дому“ в Чернівцях до останнього місця. В програму входили твори найкращих європейських композиторів: Тартінія — соната, Баха — сіціліяна і престо, Тартінія-Крайслера — варіації, Бетовена — концерт, Дворжака-Крайслера — славянський танець, Паганіні-Пішігоди — сонатина і Сарасата, циганські мелодії. Молодий скрипак усі ті трудні речі опанував з подивугідною легкістю і виявився першорядним віртуозом та раз-у-раз викликував бурю оплесків і захоплення розентузізованої публіки.

Цьому владому виступові присвятила багато місця українська й чужа преса. „Час“ з 3. лютого ц. р. називає молодого скрипака Ярослава Омельського — новою зорею. Якщо між публікою були якісь „невірні Томи“, що сумнівалися чи дебютант яксьд виявиться з дуже трудного завдання, то „Час“ стверджує, що „дебютант розгромив їхній скептицизм і перевищив усі, навіть найкращі сподівання...“ „Оплески й вигук, що ясно сипалися по закінченні кожної точки — це не були похвали, але признання і клоування голови перед небувалым талантом“.

Чернівська „Дойтше Тагеспост“ з 31. січня ц. р. у факоній рецензії підносить м. і.: „Концерт

скрипкового маестра Ярослава Омельського став мистецькою подією великого стилю. Своім чудовим виступом і мистецьким опануванням техніки збирав захоплені оплески. Особливож концерт Бетовена, який ставить до мистця найвищі вимоги, доказав, що скрипак уміє. Можна надіятися, що п. Омельський виступить незадовго з другим концертом“.

Подібно оцінює виступ Ярослава Омельського чернівський „Моргенблят“ з 2. лютого ц. р.: „Дня 29. січня ми пізнали в українському Народному Домі молодого талановитого скрипака Ярослава Омельського, що має техніку віртуоза. Ту техніку виявив при важких і скомплікованих пічкатах та скаканнях смичка (Springbogen). Технічно трудні твори Тартінія-Крайслера, Дворжака, Паганіні і Сарасата скрипак виконав без ніяких труднощів“.

Про саму скрипку пише преса, що „в його руках ставала божеським інструментом і пісня лилася чиста, як криштал та досконала“.

Не від речі буде підвести, що ця скрипка роботи буковинського українця Миколи Мельничука. Гру на скрипці супроводжувала дискретно при фортепіані відома проф. музики пані Василяшко-Тимінська.

Дуже радіємо владим виступом талановитого дебютанта і бажаємо якнайкращих осягів у його дальшій мистецькій кар'єрі.

Самовправні вибори.

ЗОЛОЧІВ.

В Золочеві кожна з народностей, українська, польська та жидівська, становлять менш-більш по одній третині населення міста. В такому відношенні повинно бути й число радних, та виборча геометрія поділила місто на 9 округ, більше та менше мандатних з ріжним числом населення. В чотирьох округах, що разом дають 10 радних (на всіх 24-ох), мали українці дуже малі вигоди вибрати своїх кандидатів, бо є там у меншості, а в одній із них мали величезну перевагу жиди. В тих округах дійшло до польсько-жидівського компромісу, при чому поляки дістали 7 мандатів і жиди 3, так, що вибори відбулися лише в п'ятих округах (II, III, V, VI, VII). В кожній із них українці виставили свої листи (на двох радних та двох заступників). Були заходи заключити й тут з нами компроміс, та давали нам всього один мандат, тому вирішено йти до виборів самостійно.

Треба признати, що українці йшли до виборів дисципліновано й масово, та проте не перейшов ніодин кандидат з українських листів! Вибрано, правда, двох греко-католицьких субекта з „жулка рольничого“ Мицька Павла та власника крамниці на Шляхах Строчана Володимира, та вони були вишені на основі сільської листів. З цієї листи вийшов також один жид. Покищо нема ще урядового оголошення висліду виборів з тих округ; повинні висліди подаємо на основі провізоричних обчислень виборчих комісій.

Слід ще тут зазначити, що поза однією жидом у склад усіх комісій входили виключно поляки та що всюди скорше чи пізніше доусували під ріжними претекстами наших мужів довіря, так, що ніхто з них не був при остаточному обчислюванні голосів, з винятком д-ра Блажковича, котрого першій раз усунули, та котрому щойно на інтерв'ю адав Безпалька дозволили бути до кінця. Можна довіря д-ра Михайлова не лиш нашим викинули з виборчого льокалю, але й зтурбували. Він робив собі записки з ходу і лосування, нотував завважені неправильності та записував наших виборців. По його обчисленням там упало на нашу лису понад 300 голосів, та предсідник оголосив, що в нашою листою було лиш 35 голосів. Очевидно, не можна було д-рові Михайлову ніщо закинути, тож увійшов до льокалю особливий і паний Александер Дідула та з своїм ним авантуру, що й дало притоку до побіжжя та викинення з льокалю д-ра Михайлова.

БОРШЧВІЩИНА.

Передвиборча ситуація у Глубьку, борщівського повіту, така:

До громадської та окружних комісій покликали ніодного українця. Дискретно й голосили вибори і тогож дня виставили листи (незгідно з арт. 16. виб. орд.). Неодні виборчої комісії Ясько Маріанкуф, Мико Церковник с. Юзька та інші відкраси українців виборчі листи й не давали робити записок. З виборчих лист дозволіли вписувати знаних виборців і їх про це не повідомляли (Павло Нога). Уневажники обидва кандидати в обох округах, м. і. тому, що в мешкалі тут від уродження 30- і 40-літні кандидати не предложили „особистих листів“ а предложені ними військові книжки не дали. Ю. Вознякевич, предсідник громадської виборчої комісії, зарядив справжніх підписів кандидатів на день 1. III. І хоч вони зголосились, не прийняли їх, хоч ми чекали на нього перед домом „Т. III“ і він урядовав. До виборчої громадської комісії покликали Владислава Вежбіжського зняти ким, коли і де покликаного.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

В Маріаніві виборча комісія повновазника української листи Степана Перовського, що цю листу уневажнено й допусти, бо в означеному дні повновазника не з'явився на візвання предсідника, що тоді зняли листи. Повновазника був тоді шкодажений судовою розпратою з Тернополя але його заступник довів, що то м. і. а саме комісія домагалася познання імені і прізвища наших кандидатів на польську скрипку. Це домагання було безсмысленним, всі кандидати були вписані на листі українською грамотикою та з метричними книжками.

БРОДИ.

У всіх виборчих округах висловлювали листу, тому голова головної виборчої оголосив, що мандати роздано по 4 жиди 7. українці 4.

ВІЙСЬКОВЕ ПОГОТІВЛЯ У СЛОВАЧЧИНІ?

Будапештська радіовисланила принесла в середу над вечір вістку, що військові залоги у Словаччині стоять у поготівлі.

З РУМУНІЙ ВИДАЛЮЮТЬ ЖИДІВ.

ЧЕРНІВЦІ. ПАТ. В лютім ц. р. видалено з Румунії 264-ох громадян чужих держав, здебільша жидів.

Жіноча сторінка.

Дбайливість для народньої творчості.

Час до часу появляються у пресі статті в справі підтримування народньої культури з усім її надбаннями.

Досить хаотично виглядає у нас знання давнього культурного, господарського і суспільного життя села і міста. Теперішні спостереження наші теж не надто багаті.

Тяжко буде будувати нашим наслідникам нове життя на давніх зразках.

Дуже спільно заникає у нас те, з чого складається народня культура.

Минаються народні одяги, вишивки, стиль у будівництві, прикрашування і виріб різних предметів уживаних у святочному і буденному житті. Зникають обряди: весілля, вечорниці, зажиті. Обжинки, саятованські вінки, колядки, шедівки, голосіння за померлими.

Багате було колись лікування зелями, заговорування чи зашпитування, цікаві були страви, печиво з прикрасами.

Мусимо пояснити, чому цю статтейку даємо на „Жіночій Сторінці“.

Знаємо, що справами народньої культури повинні займатися передовсім учені. Вони це роблять. Але мали ми і маємо жінок, які в цій діяльності віддали науці прислугу. Хочби згадати Олену Косачеву з її збіркою вишивок і мережок, членів „Клубу Русинів“ з альбомом вишивок. Галичини, п.-і Кульчицькі з Перемишля з їхніми збірками з Гуцульщини і хистом приспособити народні мотиви у різних ділянках мистецтва.

Окреме місце має теж п.-і Ольга Тишинська-Бачинська зі Стрия зі своїми незвичайно вартісними збірками вишивок Галичини і Буковини. Тихо і незаметно виховує вона довкола себе молоді з міста і сіл в культі для чистого народнього мистецтва.

У кооперативі „Народне Мистецтво“ працюють теж самі жінки над тим, щоб внести народне мистецтво до обстанови дому та церкви, пристосувати його до модерних стилевих одягів. Чи це вишивка, мережка, вироби із дерева чи кераміка.

Покази народньої носії улаштовувані теж головною заходом жінок.

А вже на селі, то жінка є мистцем не тільки в ділянці одягів, вишивок і тканин, але теж як творець писанок, кераміки.

А народні, обрядові і любовні пісні, колядки, голосіння — все це повстало виспіване жіночим серцем на radoшах і горюваннях.

Багато можемо зробити для підтримки народньої культури, хоч може час спізнений. Нашим завданням буде не тільки рятувати те, що

пропадає, але творити на давніх нові цінності. Треба садикувати за тим, що нарід творить нового. Нпр. пововенні пісні, новітні коляди, писанки з новими зображеннями. Виховуємо наших дітей у зрозумінні народніх цінностей, так як це робить Мати Северина в гімназії СС. Василянко — і наші сусідки.

Станьмо всі до цієї праці разом з нашими сестрами селянками і міщанками.

Дбаймо за курси, де фахові люди сказали б нашо треба звертати увагу, вчимося списувати пісні та обряди. Вживаймося і вчуваймося в народню душу.

Використовуємо кожну нагоду, яку дає нам життя. Але зробім теж одне застереження, як не треба робити. Ось малий приклад:

Маленька церковця в Яворівщині. Всі жінки і дівчата зодягнені в фабричні речі. Дві господині в яворівських бавницях на голові, шорцах і вишиваних біленьких хустинах. На бавницях прегарні узорі. Маленьке дівчатко — єдине в цілій церкві прибране по народньому, притулилося до мами. А зірочки на хустинці немов мерехтять від церковних свічок.

Як з давнього світу прийшли вони в гостину. Хоч який скромний і небагатий яворівський одяг — таки свій.

В тій самій церкві на вітарі скатерть. Шита гердановим узором з якоюсь почівки. Преріжні коліри мов сваряться зі собою, незгармонізовані і погані. Швайцарський гапт викінчує скатерть.

Мимоволі зір звернувся на бавницю господині. Як чудово був би він прикрасив божий вітар!

Звідки йдуть такі погані узорі в село? Від дівчат, які заняті в місті, учительок-садівничок, на жаль і інтелігенток, які не знають, що вони самі вбивають рідне мистецтво.

Якжеж можна давати там, де творчість народу вміла як не можна ліпше підібрати одяг і вишивку — узорі без стилю? Або давати нізінну вишивку в Яворівщині, Бойківщині, або Поділлі — там де є свої?

Так, як у пісні кожне змінене слово відбирає зміст і красу, так у вишивці зміна колірів відбирає всю принадлу.

Помагаймо рятувати народню культуру у всіх її ділянках. Вона має повне право зайняти почесне місце в ряді творчості культурних народів. Однак шануймо ініціативу народу і не вносім своєї там, де цього не треба. І. Д.

— о —

Н а ш д і м.

КУХНЯ — ІДАЛЬНЯ.

Питання заощадження місця при наших теперішніх умовах життя, коли стараємось уміститись в якнайменших помешканнях, аби вони дешевше коштували, є дуже важке. Є ще інша причина чому сьогодні волеємо взяти менше помешкання з новій камениці, хоч воно часом і не дешевше від давніх кількакімнатних мешкань у старих каменицях — це новочасний комфорт. Газ, великі вікна приваблюють нас і кружимо якби то поміститись в меншій помешканні, але мати всі його вигоди. Нераз тут прийдеться спроба комбінувати кухню з Ідальнею. Думка не зла, якщо її відповідно виконаємо.

Є два роди таких комбінацій кухні з Ідальнею, що гарно вдаються. Перша спроба це улаштувати кухню в стилі народнім — селянської хати. Нам українцям така комбінація може бути особливо легка, бо маємо стільки можливостей прикрасити нашу „хату“ прегарними нашими вишивками, а навіть і меблі відповідно стилізувати. Очевидно, що вже в такій кухні-Ідальні в ніякому разі не даємо ліжка. Прийде тут лиш увагу гарний мисник (критий очевидно) „дредену“ у чисто народньому стилі — відварює в сталі гуцульському. До такого мисника буде відповідати в куті невеликий стіл, по якому дають різьблені полиці, а на них кілька зразків народньої кераміки: миски, дзбанки, горняки тощо або різьблені дерев'яні прикраси. На вікнах дамо або вишиті народніми мотивами легкі узорні або полотняні. Коли вже обов'язково у такій кухні-Ідальні хочемо дати якісь меблі

до лежання, то дамо тапчан прикритий якоюсь найліпше полотняною веретою, а від біди і гуцульським ліжником, хоч цей останній менш практичний тому що в нього легше забивається порох та всякий бруд, якого тяжче устерегтись у кухні — як ось сажа чи вугляний пил. Самої печі, де варимо, не закриваємо ніяким параваном чи фіранкою. Що найбільше можемо скінчивши варити прикрити кухонну бляху відповідної величини лінолеумом, зате можемо кухню гарно розмалювати народніми мотивами.

Це один стиль такої комбінованої кухні-Ідальні, який при умові дбайливої чистоти робитиме надзвичайно гарне і захисне враження навіть у часі самого варення, а також і дешево можна таку кухню собі улаштувати, бож меблі не ляковані, ані не політировані, а з ясного природного дерева, вишивки собі приготуємо самі, а можемо їх теж (якщо не дотримуватимемося стилю гуцульського стилю) замінити я нашими мальованками, що не є дорогі і практичні, бо добре перуться і з мальованки можемо поробити і фіранки і накриття на тапчан та обрус, дати її на стіну за лавами, щоб не обтирати її, коли сидимо і спираємось на стіну.

Другий стиль такої кухні-Ідальні вже так би мовити міжнародний. Як що маємо лякеровані кухонні меблі ліпше урядимо нашу кухню-Ідальню саме в цьому стилі. Тут та сама засада — нема в кухні ліжка. До лякерованих меблів, як креденс, стіл, полиці тощо, додамо плетені з тростини фотелики та невеличку канапку, якщо вже конче хочемо мати вигідніші сидження.

Щоб одежа не чіплялась за часто відставні з плетива тростини покриваємо сидження накривками вишитими з квітчастого кретону, а на опираю даємо такі самі квітчані кретонові подушки. З того самого кретону будуть і фіранки. На вікна дамо кілька вазонів кімнатних квітів, що легко переносять пару та інші невідгоди авізації з варенням. На полиці дамо якісь скляні прикраси чи також вазонові квіти. Стіл покриваємо гарною цератою, а скінчивши варити та обідати даємо на стіл обрус з гарним друкованим узором. Саму піч до варення можемо при цій комбінації при бажанні відділити тростинним параваном з тим самим кретоном чи кретонною фіранкою. Тут теж при умові, що буде скрізь дбайлива чистота, буде захисно і гарно посидіти у вільні від господарства години, а також при родинним обіді, підвечірку чи вечері.

Зі смаком улаштована кухня-Ідальня може дати нам багато приємності та дозволити користати з комфорту модерного помешкання, а сміливість такої комбінації залежить тільки від нас самих.

Балачки про моду.

Цьогорічний весняний сезон вже починає досить виразно зарисовуватись. Є в ньому деякі досить радикальні зміни.

Передовсім костюми. Костюми цього сезону вже відбігають від строго-англійського крою, що було характеристичним для костюмів минулорічних. Це особливо відбивається у крою жакетів. Вони переважно французького т. зв. легкого, фантазійного крою. Ріжні комірі та маншети є на цих жакетах головною оздобою. Бувають цьогорічні жакети і обтісли у стані, трохи кльові в боках, бувають вони і вільні доповини боків чи і тричвертеві. Ріжні закладочки та „штупування“ також на таких жакетах можна буде побачити. Коміри та маншети бувають часто зі зовсім іншого матеріалу. Спідничка майже не змінила свого фасону. Лише тому, що вона коротка та вузька, часом можна на ній побачити ріжні розттини долиною. Кольори таких костюмів переважно бронзові, пляшково зелені або кертично сірі.

Побіч костюмів на паризьких моделях бачимо досить пелерінок, але у нас вони чомусь ніяк не хотять заакліматизуватись, хоч заграницею вони вже витримують кілька сезонів.

В цьогосезонній моді помічаємо зміну так би мовити „воєнних“ настроїв. Події в Іспанії добігають до кінця, а тому французьки вже зраджують еспанські болерки, капелюшки на лад еспанських шапочок чи зачісок з гребенями, а звертають свої очі на інше поле воєнних подій — на Японію. Бачимо на фасонах весняних та літніх суконок (ажі і такі з'являються) впливи японських кімоно. Кімонові рукави можна бачити не лише на моделях суконок, але і плащів. Якщо ці симпатії французьок допоможуть японцям у боротьбі з комуністами то ми напевно радо підємо їх слідами.

Капелюшки більше цього року піддаються впливам Італії, але не сучасної, а середньовічної. Багато ріжних капелюшків „авреоль“, що дуже нам нагадують старі італійські мальовила святих. Ці „авреолі“ отримані з модерною зачіскою з великих локів дають гарну цілість і прикрашають молоді голови, тільки для старших жінок вони трохи небезпечні. Також чимало рафалівських беретів можна побачити на головках модних пань. Тільки тут треба може пригадати нашим паням, щоб були обережні. Цьогорічні капелюхи, якщо їх дуже старанно не доберемо до свого стилю свого обличчя і цілої своєї „силуетки“ можуть бути дуже небезпечні а не раз викликати на уста сторонніх і веселі усміх, бо невміло ношені вони можуть зробити з нас правдиву карикатуру. Отже обережно, любі читачки, щоб Ваші „приятельки“ не раділи і не забавлялись на Ваш рахунок.

Щодо суконок то є в них одна риса, яка нас відразу собі зеднує — це комбінування ріжних матеріалів. Цьогорічна комбінація матеріалів переважно основана на отриманні гладких матеріалів з узористими. Подумайте, як гарно можна буде і дешево олягнути цього літа. Ваші старі суконки можуть і далі Вам служити, коли незачині їх змінити якимсь гладоньким передком, вставкою, гезкою, коміричком, маншетами тощо. Отже за цю фантазію, ми жінки ошадні, можемо пані Моді бути тільки вдячні. Побачимо, чи й надалі вона цього року буде трохи мудріша і менш розгониста та піддаватиметься пропаганді гасла ошадності, яке спеціально ми українки цього року особливо оспівували навіть у часі карнавалу.

Рита.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Сторінка без політики.

Трагічна любов Франц Йосифа.

II.

Іван Лібені засуджений на шибеницю.

Замаховця Івана Лібені судив воєнний суд, бо тоді ще не знано стану облоги, що тривав у Відні з 1848. р. В четвер, 26. лютого 1853. р. підчитали в'язні присуд смерті. Його перевезли буян до слідчої кімнати дирекції поліції. Як було приписано в австрійському військовому кримінальному кодексі, при відчитуванні смертного присуду відчинено в кімнаті всі вікна і двері, на подвір'ї били в барабани. Спочатку в'язень тримався сяк-так, потім перебігав тремтіння по його виснаженому тілі і він зовсім зломаний упав на руки поліцаїв. В суботу ранесенько повідомлено його в келії, що має йти на смерть. У тодішньому урядовому звіті з того дня читаємо: „Той, недавно ще так придурковато-нахабний (!) замаховець показався цілковито зломаним Лібені виявив ширший жал та лихословив тих, що своєю підмовою звели його на шлях злочину. (Ця примітка не відповідає очевидно дійсності). Невдовзі рушив смертний похід на місце кари. Попереду їхали: командант езекуції, військовий суддя та ескадрона піхоти. Далше котився звичайний драбинистий віз, де сидів засуджений з в'язничним священником та трьома воїками сторожі. Похід замикала знову ескадрона кінноти. Лібені сидів зломаний на лавці. Увесь цей транспорт доїхав на місце езекуції біля Вінербріке в дільниці Відня на 8. год. ранку. Виконання присуду тяглося пів години, а трупа залишили на шибениці аж до заходу сонця. В год. 6. увечір зняли його і закопали в землі у віддалі 30 кроків від шибениці.“

Так описали цю подію в поліційному повідомленні, яке за старим звичаєм роздавали у формі летючок мешканцям Відня. В тому випадку, щоб остаточно збити всі шкідливі поголоски не обмежилася влада тільки до того, що розкидала летючки, але й роздіпила їх у величезній кількості на мурах столиці.

Як Маргіт Лібені („Міні Лянгер“) стала любовницею цісаря.

Нагадавши трагедію Лібені, пригляньмося до ролі, яку відіграв у ній молоденький ще тоді Франц Йосиф I. Мати цісаря Франца Йосифа, архикнягиня Софія, була жінка жадна панування. У планах перешкоджав їй син. Він як 18-літній молодець засів у 1848. р. на австрійському престолі і почав самостійно правити монархією. Архикнягиня взялася на хитрощі: задумала замотати молодця в любовні справи. Окремі агенти мали наглядати, щоб цісареві нічого злого не сталося та щоб можна витягти його з афери, якби справи зайшли задалеко.

Але Франц Йосиф доказав швидко матері, що у своїй любові бажає бути таким самостійним, як і в правлінні монархією. На двірських дам не звертав найменшої уваги.

Якось раз проходжувався молодий цісар по Пратері. В одній цирковій буді („хатині чарів“) він побачив молоденьку, прегарну дівчину. Вона була у народному малярсько-

му строю, як мрія. Буду окружали десятки глядачів. Нарід побачивши цісаря, зробив йому бурхливу овацію, а молода танцюристка відтанцювала в його честь вогненного чардаша. Франц Йосифові вона незвичайно сподобалася і молодий монарх не спускав з неї ока. Від поліційного шефа розвідав адресу дівчини. Жила у своїй тітки пані Данцігер, називалася Маргіт Лібені і походила з Мадярщини. За кілька днів Маргіт жила вже в аристократичному пансіоні. Там примістив її цісар, бо порішив дати їй освіту. Вона прагнула стати танцюристкою і це бажання передала монархові. Цісар представив красуню балетмайстрові надвірної опери і Маргіт протанцювала свого чардаша. Але старий італієць щось не дуже захоплювався: мнявся, мнявся, а далі розвів руками: „Не дав Бог таланту, Ваша Величносте“.

Та всякими стежками ходить доля. Архикнязь Максиміліян, потім мексиканський цісар, був музикант і музичний маніяк в одній особі. Хотів конче бачити на сцені оперу, що її написав. Та на перешкоді ставив йому брат — цісар Франц Йосиф. Той визнав оперу немудрою і не дозволив ставити її.

І знову пішли в діло хитрощі: балетмайстер, намовлений архикнязем, захоплювався тепер талантом Маргіт Лібені і пропонував цісареві її виступ в опері.

Плян удався знаменито. А виступ малярки ще більше. На сцені гуділа буря оплесків, — цісар сидів, як заворожений. Маргіт Лібені стала артисткою двірського оперового балету і рівночасно любовницею Франца Йосифа. Вона замешкала в розкішній віллі, яку дістала в дарунок від цісаря, прибрала нове спенічче імя Міні Лянгер та їздила по Відні доволі часто у двірській кариті. Почалися дні поезії в житті цісаря та гарної артистки.

Трагічний кінець.

Але коротке було щастя як і людське життя. Сльози і квіти у нашому житті цвітуть поруч. Брат Маргіт Янош, сільський кравець довідався, що його сестра стала великою панною. Купив білет і поїхав до Відня. Він відвідав сестру і задубів на вид її розкішного життя, але щасливий вірив, що все те добула вона своїм артистичним талантом. Скоро довелося йому гірко розчаруватись. Деякі сказали йому люди, згодом сам переконався,

Співаки проти співака.

Славний тенор Джілі, що вернувся до Італії з концертної подорожі по Зл. державах заявив представникам преси, що Америка морально зовсім розкладається, що мистецтво в тім краю стоїть на незвичайно низькому рівні, що „Опера Метрополітен“ мусить користуватися працею дрібних артистів, які звичайно виступають у радіо тощо. Це інтерв'ю викликало в Америці велике обурення. Джілі там приймали з великим захопленням і його нетактовні заяви вважає американська преса за чорну не-

вдячність. Деякі часописи звернулися до інших артистів зі запитом, що вони гадають про інтерв'ю Джілі. Славна співачка Грейс Мур відповіла: — Джілі не мав такого успіху в „Метрополітен“, як сподівався, через те і мистецтво. Популярний в Америці тенор Крукс знає, що Джілі має на те губу, щоб співати, а не критикувати. Славний баритон Льюїс Тікс, що зняв численних фільм, засміявся кажучи, що нотати Джілі мабуть ударили йому в голову.

Фараон не пометився.

У Лондоні помер відомий дослідник єгипетської старовини, що в 1923 р. відкрив легендарну Карнавоном гробницю Ту-Танка-Амона. Легенда про те, що когось, хто копіював вічний спокій фараона, вмере від великого випадку не виправдалася. Говара Картер у поважному віці, 76 років, після свого важливого відкриття, 5. вересня 1922 р. як завжди звернув увагу на одну шліфину у скелі в долині. Він почав приглядатися до неї, дійшов до висновку, що вона штучна. Фараонки заняті при експедиції мусили відкрити бік 200.000 тон заліза і каменів, щоб доставити до гробу фараона. Картер відкривав гробницю, хотів перший увійти туди, чекати не хотів, честь не припаде провідникові експедиції, а йому дові Карнавонові, що мав прийти з ним на другий день. На другий день, коли дослідники відкрили гроб Ту-Танка-Амона свій світ, тутки величезну сенсацію, яка довго цікавила і загаль.

Присилайте передплату.

Вже надійшли матеріяли ориг. англійські на мужеські убрання жіночі костюми

„ДІМ МОДИ“

Львів
Готель Європейський

Вартовий Айфлевої вежі.

Цими днями минуло 50 років від часу, як на Айфлевій вежі в Парижі повісили державний прапор на знак, що вона готова. Всей іще 2 місяці треба було робити порядок довкола цього залізного велиття, злімаючи з нього будівельний матеріал, зати публіка могла 1. травня президент Карно запросив до себе до палати всіх робітників, які працювали при будові вежі. З них досі живе тільки єдиний 76-літній Алезі, що має титул „ветерана Айфлевої вежі“. 32 роки він працював при ній як шлюсар. Шлюсари при цій вежі не переривають ніколи своєї праці. Вони мусять перевірювати 1,050.846 шовб і завіток, що скоюються 9 і ця міліо-

на кіля сталі, з яких складається вежа. Найнебезпечнішим ворогом такої будівлі є ржа і треба раз-у-раз перевірювати, чи вона не розкладає будівлі. Алезі пам'ятає досі дуже добре інженера Айфеля, який зранку до ночі сидів за працею на 3-ому поверсі своєї вежі, де мав дві маленькі кімнати. Там він і прожив до самої смерті, досить вигідно, з телефоном і дододопроводом, які сам собі пристосовив. Це приватне мешкання Айфеля перемінили після його смерті на метеорологічну станцію. Старий Алезі живе і досі на горі вежі, вже не працює обов'язково тільки виконує „спеціальні“ важкі роботи контролю.

НОВИНКИ

П'ЯТНИЦЯ

10

БЕРЕЗЕНЬ.

Ст. ст. 25. лютого 1939.

Тараса оп.

Лат. 40 мучеників.

Сонце: схід — 5.49, захід: — 17.20

Місяць: схід — 0.00, захід — 8.85.

Завтра: 11. березня. Субота.

Ст. ст. 26. лютого 1939.

Порфірія.

Лат. Костянтина.

Сонце: схід — 5.47, захід — 17.22

Місяць: схід — 0.05, захід — 9.15.

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє ч. 53 „Діла“ підпало конфіскації за три місяці в передовиці, а саме один розділ у першій шпальті, один розділ у другій шпальті та за ціле закінчення. Ми видали другий наклад.

— Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по 3 зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книжоспілка“, Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хоружини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 1282 88-100

— Крайцерівську Сонату Бетовена, твори скрипкові Мендельсона (концерт), Чайковського, Людкевича, Крайслера та фортепіанові, Ліста, Штрауса, почуєте в неділю 12. ц. м. в год. 19.30 в малій залі Музичн. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Грає скрипак Євген Цегельський, при співучасті піаністки Володимирі Божейко.

— Карпатоукраїнська радіовислання з Хусту вислала у вівторок, дня 7. березня ц. р. знову пробні слуховища на хвилі 210 від 20.—24. год. Цим разом іще ліпше й виразніше було чути: співи (баритонове сольо „Ой, Дніпре, мій Дніпре; Гандзя), оркестру (коломийки, гопак), фортепіанові твори, саксофон і т. д. Голос був куди чистіший, ніж 1. березня, таксамо куди краще чути було всіх трьох спікерів: українського, чеського й німецького. Не було враження, щоб перешкоджали сусідні радіостанції: мадярська (Міскольц на хвилі 209) та німецька.

— Зміна адреси Музею ВБУ. Музей Визвольної Боротьби України у Празі з початком цього року перепровадився з нанятого помешкання у свій власний Український Дім, придбаний для Музею за жертви українського громадянства. З цієї причини Музей просить надсилати надалі всю кореспонденцію й посилки на його нову адресу. Зокрема Музей просить всі редакції та видавництва перевести на цю адресу висилку всіх їхніх видань. Нова адреса Музею ВБУ: *Ukrainske Museum, Praha-Nusle II, Horymírova 6. Czecho-Slovakia.*

— Обовязкові табори праці для матуристів. Цього року введуть уперше обовязкові табори праці для матуристів. Учнів другої ліцеальної

класи, які у квітні або травні зложать матуру приділять до таборів праці, які триватимуть к. 6 тижнів, щоб абсолювенти середніх шкіл мали ще змогу підготуватися до конкурсних вступних іспитів в університетах і політехніках.

— Бюджет міста Львова. У львівському магістраті підчас нарад над бюджетовим прелімінарем на 1939/40. р. виступив промову през. міста Островський, який заявив, що довгий міста зменшилися за минулих 5 літ на 1,857.0000 зол. Чисте майно міста, обчислене за минулих 4 роки, значить до березня 1938 р. збільшилося на 15,167.000 зол., значить, до загальної суми 186,033.000 зол. Вартість збудованих доріг, не зачислених до майна, піднеслася на 8 мільйонів золотих. Прелімінар замикав сума 30 і пів мільйона зол., в чому звичайні видатки дають суму 17,460.000 зол., інвестиції 13,000.000 зол. На консервацію доріг призначено 1,013.000 зол.

— Загальні Збори Т-ва Охорони Льокаторів і субльокаторів у Львові. В четвер 16. ц. м. відбулися у великій залі при вул. Бурларда 5 загальні збори Т-ва Охорони Льокаторів і Субльокаторів із звичайним порядком нарад. Початок зборів у год. 6. вечором, на випадок нестачі відповідної кількості присутніх, збори відбудуться годину пізніше.

— Нові роди папіросок. Польський тютюневий монополіст випустить небагато нові роди папіросок, а саме папіроски з туткою під назвою „дамес-фільтр“, які матимуть фільтр із ліній та папіроски без тутки „балтик“, які матимуть теж фільтр із спеціально спрессованої вати. Нові папіроски робитимуть із кращих сорт орієнтального й балканського тютюну.

— 3 польських осягів. На зборах головної управи „Польської Мацежи Школьної“, що відбулись у Варшаві 3. березня при участі представників самоврядних та офіційних установ, виступив цікавий реферат директор Йосиф Штемлер. Він заявив, що „Мацеж Школьна“ утримує тепер на східних землях: 304 вселюдних шкіл, 10 середніх шкіл, 32 фахових шкіл, 254 курсів для передпоборових, 33 бурс та захоронки, 2,032 бібліотеки. Далі сказав він, що на Волині масово вертаються до польщини; дотепер 200.000 „зрутенізованих поляків вернулося вже на лоно мацежи“.

— Власник фікційних пресових агенцій. Не лицювало магістрові права Ігнацові Саламонові Салерові братися до якоїсь важкої праці й тому він зробив себе співвласником фікційних львівських пресових агенцій. Найгірше на його пресовому підприємстві виїшла катовицька фірма „Гага“, яка віддала Салерові до комісової продажі часописи, а Салер заінкасованих грошей не віддав, тільки присвоїв собі. За спроневерення 1200 зол. обвинувачує віцепрокуратор.

— Пописи львівських вломників у середмісті. У вівторок уночі, коло год. 3. подписувалися в середмісті Львова банда вломників, яка спершу „взяла приступом“ станок Півка на розі вул. Збликевича й Миколая. В тому менті, коли вломники, розбивши двері, почали забирати товари один із шоферів, якого таксівка стояла оподалік

станку счинив алярм і сполошив злодіїв. Вломники зовсім тим не зразилися, лиш на пл. Академічну, спробувати шаста у станку з тютюном і часописами М. Терлецького. Вломники вони ломом двері і забрали тютюну піроси, прилади до курення, марки і т. д. на суму 300 зол. Власник станку запримітив вломників рано, коли прийшов до своєї крамниці. Вбох випадках вломники пописувалися в середмісті, біля становища таксівок, при світлі вуличних ламп, у сусідстві двох великих каварень.

— Львівська хроніка. Не мав щастя Едуард Крайтер та Леопольд Плер, яких поліція затримувала саме в тому менті, коли вони намагалися вломитись до мешкання Ройзи Розен при вул. Казимирівській. — Перед трьома днями вийшов із дому до школи й не вернувся вже 15-ти Іван Цалий, учень III кл. гімназійної. Батьки шукали за допомогою до поліції. — Юлія Яценко (Личаківська 6) прийняла собі на ліко субліматорку, яка перед кількома днями украла сукню господині 400 зол. готівки, футро й золоту ручку вартості 380 зол. Ясно, що за субліматоркою слід застиг. — Анна Федішин із Львова пов. Скалат не знала ще Львова, коли тримала в кишені плаща. Зате добре „знала“ провінціоніальних гостей якийсь „спец“, коли вспів Анні Федішин витягнути помітно 30 зол. і шезнути як камфора.

— Вибірчий дивогляд. У громаді Дуліби Бучач зголошено до громадської виборчої комісії між іншими листами теж одну чисто чисту листу, яка має 24 кандидати на радних кандидатки на заступниць радних. Листу вшешено зовсім правильно і на неї відбулося голосування. ПАТ подає, що Дуліби — це польське село, та що цей дивогляд є велика боротьби за мандати.

— За протипольські демонстрації у Львові. Як подає ПАТ, окружний суд у Золочеві постановив за участь у протипольських демонстраціях жовтня м. р. у Зборі таких підсудних осіб: Павла Коковського, Андрія Мельника, колу Качмаровського, Івана Грицяка, Івана маровського й Павла Борисника — кожому 8 місяців в'язниці, малолітнього Михайла Ібра — віддано під догляд родичів.

— Підпала церква. У Старій Рощі (Смичина) громадські вартівники запримітили гонь у дочерній церкві св. П'ятини. Пожежники гасили. Як виявилось, вогонь підпалав хвора 25-літня Катерина Слович. Підпала церкву, піроманка, зі захопленням протислася полум'ю, співаючи і плачучи.

— Містечко Нароль у вогні. Вчорашній вибухнула пожежа в пекарні Алісїа Френк у пов. Любачів. Вогонь почав швидко поширюватися та за нещільну годину охопив половину містечка. Серед мешканців вибухнула жахлива паніка, бо під ту пору багато мешканців уже спали цілою околиці зіхалися пожежні сторони, вони не могли дати собі ради з пожежею, охопила 23 посесії. Всі доми на вулиці рені згоріли, кількатор родин залишилися даху над головою. В Наролі створили комітет допомоги погорільцям.

ПАМЕЛЯ ФРАНКО.

3

Брехня.

Оця заява спричинювала Мікові новий клопіт і він промимрив:

— Моя кохана, не роби того.

— А чому?

— Ну так, думаю, що будеш змучена. Думаю їхати в десятій.

— Я їду шойно верхи в одинадцятій!

— Тимбільше потребуєш довшого вілпочинку, — сказав Мік весело і додав: — ні, кохана, тобі не треба так трудитися, я не дам тобі самий раду.

— Ну, то так, Міку, я приїду ще до готелю тебе попрощати.

— Коли?

— Коло восьмої. Мені це буде по дорозі до Бульонського ліску. Вони так збудять тебе вчасно, коли маєш їхати в десятій.

— Я може поїду аж у дванадцятій, бо хлопець обіцяв мені вистаратися карту на місце в літаку Золота Стрілка, коли зможе.

— Ах так? Він тобі не обіцяв? То нічого. Я приїду на всякий випадок коло восьмої, щоб ти міг наздужати і в десятій. Добраніч Мікі, і не забудь з ласки своєї затигти авто до шопи. Тут маєш ключі.

Вона ждала кілька хвилин на хіднику, заки червоне світло авто згасло. Париж у тім часі зробився якийсь завмераний і тону в тінях ночі.

Джойсса відійшла з усміхом медянохолодної похоронної підтягнувши боови.

Цієї ночі Мік спав серед хропіння і забув про Аталіанту. Пробудився дуже раненько, бо здавалося йому, що хтось стукнув до дверей. Він вимовив: „Увійдіть!“ і відвернувся до стіни. Було вже ясно. Було пів до сьомої. Сонце продирилось крізь віконниці — а довгі жмутки проміння відіржали гнучку постать Джісси, убрану у чорну сукню до їзди верхи. Вона махала батогом понад сонною і потонулою в подушках головою Міка.

— Міку, вставай, щоби не спізнити поїзду! — кричала.

Він витягнувся, позіхнув і сів не дуже радо приймаючи той визов.

— Дитинко, відрік, ще дуже рано. Страшенно раненько!

Тут пригадав собі останню нічку і свою брехню.

— Ага, то так, — сказав скоренько. — Маю час до дванадцяті. Хлопець вистарав карту на Золоту Стрілку.

— Знаменито! То засни собі ще якийсь часочок. Ти вже спакований?

— Не цілком, ще лиш одна валіза.

Вона стояла усміхнена і бальора.

— Прегарна днина сьогодні, матимеш прегарну переправу через Канал!

— Авжеж! Еге!

Вона пошлувала його в чоло і вийшла так тихенько, що він, уснувши ще раз і збудившись пізніше, був певний, що її привава відбулася у сні, а не на яві. Замість того, щоб бути щасливим з огляду на ті три дні свободи, почував якусь утому, біль голови, невдоволення, ба на-

віть сором. Боявся стрінути Джойсу в Парижі. Но, но, але цього не буде! Париж дозволить, хоча... Усів і витягнувши руку до стіни, задзвонив до Ріца. Положив телефонну трубку і приложив слухальне до вуха.

— Пані графиня де Білей? Галль?

— Та?... брийлень! Тут говорить Мік.

— Галль Мікі!

— Що ж зробимо сьогодні?

— Я замовлена на другий сніданок.

— Ох, — відповів Мік збентежено.

— Що по сніданку?

— Маю йти до крамниці.

— А після крамниці.

— Наша зустріч при сніданку.

пригадала йому Аталіанту.

— Не міг би... не міг би я бігти раніше?

Вона зареготалася і не сказала нічого.

— Чи я міг би прийти на чай?

— Авжеж, коли хочете.

— В четвертій?

— Ох, краще аж пів години.

— Так і я думаю.

— А може три на п'ять?

— Гаразд, — сказала і пошла.

закі вона мала б змогу відійти з централі, пригадавши собі щось з минулого, повила діловито: „Той пав уже з'явився парату, а знову дзвонити і поводити нашою не випадалося.“

